

Sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên theo tinh thần Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII

Nguyễn Thị Thơ*

Nhận ngày 14 tháng 2 năm 2023. Chấp nhận đăng ngày 20 tháng 4 năm 2023.

Tóm tắt: Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình lãnh đạo đất nước luôn đề cao vị trí, vai trò của thanh niên, khẳng định thanh niên là nhân tố quyết định tương lai, vận mệnh của dân tộc. Nhận thức sâu sắc về tầm quan trọng cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên, Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã đưa ra nhiều quan điểm lãnh đạo về công tác thanh niên để đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Trên cơ sở phân tích quan điểm lãnh đạo của Đại hội lần thứ XIII đối với công tác thanh niên, thực trạng Đảng lãnh đạo công tác thanh niên hiện nay, tác giả đề xuất một số giải pháp để thực hiện tốt quan điểm lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong tình hình mới.

Từ khóa: Đảng lãnh đạo, công tác thanh niên, Đại hội Đảng lần thứ XIII.

Phân loại ngành: Chính trị học

Abstract: In the process of leading the country, the Communist Party of Vietnam always upholds the position and role of the youth, affirming that youth is the decisive factor in the future and destiny of the nation. Being deeply aware of the importance of strengthening the Party's leadership in youth work, the 13th Party Congress gave many leadership perspectives on youth work to meet development requirements country in a new era. On the basis of analyzing viewpoint on leadership of the 13th Congress on youth work, the current situation of the Party's leadership in youth work, the author proposes some solutions to well implement the Party's leadership in youth work in the new situation.

Keywords: The leadership of the Party, the youth work, the 13th Party Congress.

Subject classification: Political Science

1. Đặt vấn đề

Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình lãnh đạo đất nước luôn đề cao vị trí, vai trò của thanh niên, khẳng định thanh niên là “một trong những nhân tố quan trọng quyết định tương lai, vận mệnh của dân tộc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2018, t.67: 754). Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta luôn đặt niềm tin sâu sắc vào thế hệ trẻ và đã có nhiều chủ trương, chính sách quan trọng, tạo điều kiện thuận lợi để chăm lo, giáo dục, phát huy vai trò của thanh niên. Phần lớn thanh niên Việt Nam có tinh thần yêu nước, luôn vững tin vào sự lãnh đạo của Đảng, tiếp tục phát huy vai trò xung kích, sáng tạo, khẳng định bản lĩnh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên, tình hình thanh niên hiện nay có nhiều thách thức và diễn biến phức tạp, một bộ phận thanh niên sống thiếu lý tưởng, giảm sút niềm tin, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa dân tộc; vấn đề việc làm, thu nhập còn thấp, thiếu ổn định; trình độ chuyên môn, ngoại ngữ, kỹ năng còn thấp so với yêu cầu; vấn đề sức khỏe thể chất, tâm hồn, tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật... Tình hình đó đặt ra yêu cầu cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên để định hướng, xây dựng thế hệ thanh niên Việt Nam thời kỳ mới có lý tưởng, đạo đức, trình độ tri thức với khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh và hạnh phúc. Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã đưa ra nhiều quan điểm lãnh đạo

---

* Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam.
Email: nguyenthoto.bg@gmail.com

về công tác thanh niên để đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Các phương pháp nghiên cứu được sử dụng trong bài viết là phương pháp tổng hợp, phân tích, tổng kết thực tiễn, phỏng vấn sâu. Kết quả nghiên cứu được phân tích, tổng hợp từ các nghị quyết, văn kiện của Đảng; tổng hợp, xử lý các báo cáo về công tác thanh niên của cơ quan Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh; Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh lần thứ XII (2022-2027); báo cáo tổng hợp đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ; các thông tin thu được từ phỏng vấn sâu.

2. Quan điểm lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên theo tinh thần Đại hội lần thứ XIII

Trong suốt quá trình lãnh đạo đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn đề cao vai trò của thanh niên, xác định thanh niên là lực lượng xung kích cách mạng, công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc. Đảng nhấn mạnh: “Thanh niên là rường cột của nước nhà, chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, một trong những nhân tố quyết định sự thành bại của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng chủ nghĩa xã hội” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2018, t.67: 759). Đảng ta chỉ rõ về nội dung Đảng lãnh đạo công tác thanh niên đó là: “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên là tăng cường sự lãnh đạo toàn diện của Đảng trên tất cả các mặt của công tác thanh niên và của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2018, t.67: 749). Theo đó, Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã xác định các nhiệm vụ Đảng lãnh đạo công tác thanh niên gồm:

Một là, Đảng lãnh đạo nhà nước thực hiện tốt chức năng quản lý nhà nước về công tác thanh niên, xây dựng và triển khai thực hiện nhiều chính sách để hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên được phát triển, rèn luyện, cống hiến và trưởng thành.

Hai là, Đảng lãnh đạo công tác giáo dục lý tưởng, đạo đức cách mạng, lối sống văn hóa cho thanh niên để hình thành thế hệ thanh niên Việt Nam có phẩm chất tốt đẹp, khát vọng vươn lên, quyết tâm thực hiện mục tiêu đưa nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Ba là, Đảng lãnh đạo đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo, tạo cơ hội cho mọi thanh niên được học tập, có việc làm nhằm hình thành lớp thanh niên có đủ bản lĩnh và năng lực, có tri thức và kỹ năng, tự tin vươn lên ngang tầm với thanh niên thế giới. Lãnh đạo nâng cao chất lượng lao động trẻ, giải quyết việc làm, tăng thu nhập và cải thiện đời sống cho thanh niên.

Bốn là, Đảng lãnh đạo xây dựng môi trường văn hóa xã hội lành mạnh, tạo điều kiện cho thanh niên được nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, phát triển toàn diện, đẩy lùi tiêu cực và tệ nạn xã hội.

Năm là, Đảng trực tiếp lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh để tập hợp, đoàn kết thanh niên tham gia các phong trào hành động cách mạng; đồng hành, chăm lo lợi ích chính đáng của thanh niên; bồi dưỡng, tạo nguồn, kết nạp đảng viên trẻ cho Đảng. Lãnh đạo xây dựng Đoàn Thanh niên vững mạnh, thực sự là trường học xã hội chủ nghĩa của thanh niên, là đội dự bị tin cậy của Đảng.

Đại hội lần thứ XIII của Đảng tiếp tục nhấn mạnh và đưa ra nhiều quan điểm về công tác thanh niên để đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước trong tình hình mới.

Trong quan điểm về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển con người, Đại hội XIII khẳng định tầm quan trọng của công tác giáo dục đối với thế hệ trẻ, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, truyền thống và lịch sử dân tộc: “Chú trọng hơn

giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, t.1: 136-137). Công tác giáo dục cho thế hệ trẻ về tinh thần yêu nước, lịch sử dân tộc và trách nhiệm với xã hội có tầm quan trọng đặc biệt trong tình hình mới hiện nay, do đó, đây là một nội dung về lãnh đạo công tác thanh niên mà Đại hội XIII nhấn mạnh.

Trong quan điểm về xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam, Đại hội khẳng định cần đặc biệt quan tâm công tác giáo dục nâng cao nhận thức giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc của thế hệ trẻ: “Tăng cường giáo dục lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thanh niên”; “Đẩy mạnh giáo dục nâng cao nhận thức, ý thức tôn trọng và chấp hành pháp luật, bảo vệ môi trường, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc của người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, t.1: 143).

Trong quan điểm về phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, Đại hội một lần nữa khẳng định: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập, lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hòa cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ. Tạo động lực cho thanh niên xung kích trong học tập, lao động, sáng tạo, khởi nghiệp, lập nghiệp; làm chủ các kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại, phát huy vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, t.1: 168).

Như vậy, Đại hội lần thứ XIII của Đảng trên cơ sở những yêu cầu của tình hình mới hiện nay đã tiếp tục nhấn mạnh và đưa ra những quan điểm về tăng cường giáo dục thế hệ trẻ và tạo động lực để thanh niên xung kích trên mọi lĩnh vực. Trong đó, Đại hội đặc biệt nhấn mạnh về tầm quan trọng của công tác giáo dục thanh niên về tinh thần yêu nước, trách nhiệm xã hội và ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên, phát huy vai trò quan trọng của thanh niên trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

3. Thực trạng Đảng lãnh đạo công tác thanh niên hiện nay theo tinh thần Đại hội lần thứ XIII

Sau hơn 35 năm Đổi mới và phát triển đất nước, thế hệ thanh niên Việt Nam thời kỳ mới được hình thành với những phẩm chất tốt đẹp, có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh chính trị vững vàng, chí tiến thủ, khát vọng vươn lên lập thân, lập nghiệp, sống có trách nhiệm với Tổ quốc, gia đình và bản thân; có ước mơ, hoài bão, kiến thức, kỹ năng, sức khỏe tốt, tư duy năng động, sáng tạo, lạc quan, tự tin, dám nghĩ, dám làm; có nhiều đóng góp quan trọng trong sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Có được kết quả đó là do Đảng ta đã luôn quan tâm, lãnh đạo sát sao đối với công tác thanh niên.

Đảng lãnh đạo nhà nước thể chế hóa quan điểm, chủ trương, đường lối về công tác thanh niên thành chính sách, pháp luật để thực hiện có hiệu quả quản lý nhà nước về công tác thanh niên. Trong những năm qua, nhiều chính sách, pháp luật về thanh niên, công tác thanh niên đã được xây dựng, triển khai thực hiện, như: Luật Thanh niên 2020; Nghị định số 140/2017/NĐ-CP ngày 05/12/2017 của Chính phủ về chính sách thu hút, tạo nguồn cán bộ từ sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ; Nghị định số 13/2021/NĐ-CP ngày 01/3/2021 quy định về đối thoại thanh niên, cơ chế, chính sách và biện pháp thực hiện chính sách đối với thanh niên từ đủ 16 đến dưới 18 tuổi; Quyết định số 894/QĐ-TTg ngày 17/7/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu giai đoạn 2019-2022”; Quyết định số 1331/QĐ-TTg ngày 24/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021-2030; Quyết định số 897/QĐ-TTg

ngày 26/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chương trình “Hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp” giai đoạn 2022-2030; Quyết định số 1477/QĐ-TTg ngày 25/11/2022 phê duyệt Chương trình “Hỗ trợ nâng cao năng lực ngoại ngữ và hội nhập quốc tế cho thanh thiếu nhi Việt Nam giai đoạn 2022-2030”. Như vậy, có thể thấy trong thời gian qua, Đảng đã lãnh đạo nhà nước xây dựng và thực hiện nhiều chính sách để hỗ trợ, tạo nguồn lực cho thanh niên Việt Nam được phát triển và thể hiện vai trò trong sự nghiệp phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của đất nước, góp phần hiện thực hóa mục tiêu đến năm 2030 tầm nhìn đến năm 2045.

Trên cơ sở xác định được tính cấp bách và tầm quan trọng của công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ, Ban Bí thư Trung ương Đảng đã ban hành Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24/3/2015 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030. Thực hiện Chỉ thị của Đảng, nhiều hoạt động giáo dục tư tưởng, chính trị cho thanh niên được triển khai, mang lại hiệu quả cao: triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thanh niên với nhiều cuộc thi, hoạt động tưởng nhớ, học tập và làm theo Bác, mô hình “Nhật ký điện tử thanh niên làm theo lời Bác”. Trong năm 2021, đã có 66.282 gương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác được cấp bộ Đoàn tuyên dương (Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, 2022b). Triển khai thực hiện Cuộc vận động “Xây dựng hình mẫu giá trị thanh niên Việt Nam thời kỳ mới”, Cuộc vận động “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp” trên mạng xã hội. Trong nhiệm kỳ 2017-2022, đoàn viên, thanh niên đăng tải và chia sẻ được gần 25 triệu tin tốt và câu chuyện đẹp (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 150). Tổ chức cho thanh niên tham gia các hoạt động hướng về biên giới, biển đảo, bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ với các chương trình: “Tôi yêu Tổ quốc tôi”, “Hành trình tuổi trẻ vì biển đảo quê hương”. Trong năm 2021, cả nước đã tổ chức được 12.579 hoạt động tuyên truyền về biển, đảo cho gần 2,66 triệu lượt thanh niên; thực hiện được 1.382 công trình tình nguyện nơi biên giới, hải đảo trị giá hơn 90 tỷ đồng (Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, 2022b). Qua đó, góp phần giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tự hào dân tộc, giữ gìn đạo đức, lối sống, góp phần khơi dậy trách nhiệm của tuổi trẻ trong học tập, rèn luyện, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trong những năm qua, Đảng đặc biệt quan tâm lãnh đạo đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo để tạo cơ hội cho mọi thanh niên Việt Nam được học tập trong và ngoài nước, hình thành đội ngũ trí thức trẻ đóng góp vào sự nghiệp đổi mới đất nước. Hàng năm, Diễn đàn Trí thức trẻ Việt Nam toàn cầu được tổ chức, đây là diễn đàn các trí thức trẻ Việt đang sinh sống, học tập, nghiên cứu ở trong và ngoài nước thảo luận về tầm nhìn, sứ mệnh, vai trò và khả năng đóng góp của đội ngũ trí thức trẻ người Việt trong công cuộc kiến thiết và phát triển đất nước, thúc đẩy quá trình hội nhập kinh tế sâu rộng của Việt Nam với khu vực và toàn cầu. Đại hội Tài năng trẻ Việt Nam được tổ chức định kỳ 5 năm một lần, đã tuyên dương được 1.214 các tài năng trẻ Việt Nam tiêu biểu có những thành tích đặc biệt xuất sắc trong học tập, lao động và công tác. Xây dựng Hệ thống Cơ sở dữ liệu Tài năng trẻ Việt Nam (<http://csdl.tainangviet.vn/>) nhằm hỗ trợ công tác tập hợp, kết nối, thống kê, theo dõi sự phát triển của các trí thức trẻ, tài năng trẻ. Hiện nay, cơ sở dữ liệu đang cập nhật, lưu trữ dữ liệu của 4.867 tài năng trẻ Việt Nam trong và ngoài nước (Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2022a). Dưới sự lãnh đạo của Đảng, thế hệ thanh niên Việt Nam không ngừng được quan tâm đầu tư, tạo điều kiện học tập, tham gia hội nhập quốc tế, từng bước sánh ngang với thanh niên các nước tiên tiến trên thế giới.

Đảng lãnh đạo xây dựng môi trường văn hóa xã hội lành mạnh, tạo điều kiện cho thanh niên nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần. Những năm qua, cấp ủy Đảng các cấp lãnh đạo Đoàn thanh niên phối hợp các ngành triển khai Chương trình đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần với nhiều hoạt động đa dạng,

thu hút sự quan tâm của đông đảo thanh niên, như: ứng dụng công nghệ số trong tổ chức các hoạt động thể dục, thể thao, khuyến khích thanh niên tự luyện tập, triển khai Cuộc vận động “Mỗi thanh niên 10.000 bước chân mỗi ngày”; phát huy hiệu quả các đường dây nóng, kênh tư vấn tâm lý, hỗ trợ pháp lý cho thanh niên; hoạt động tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức của thanh niên về phát huy những giá trị tích cực về thuần phong, mỹ tục, tinh thần tương thân tương ái, trọng tình nghĩa, trọng công lý và đạo lý xã hội được đẩy mạnh. Triển khai các hoạt động truyền thông về hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực thanh niên Việt Nam gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình trẻ Việt Nam trong thời kỳ mới với chiến dịch truyền thông “Thanh niên chuẩn, nói không với định kiến giới” với nhiều hoạt động ý nghĩa, như: tổ chức các talkshow về bình đẳng giới với các chủ đề: “Việc nhà không của riêng ai”, “Chia sẻ trách nhiệm tài chính trong gia đình”, tổ chức các cuộc thi tương tác trực tuyến thu hút hơn 112.000 lượt đoàn viên, thanh niên tham gia (Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, 2023a). Các hoạt động phong phú đã tạo môi trường văn hóa lành mạnh để thanh niên tham gia, góp phần định hướng chuẩn mực, xây dựng hình mẫu thanh niên Việt Nam thời kỳ mới, hình thành thế hệ thanh niên Việt Nam văn minh, có sức khỏe, có phẩm chất, đạo đức, có trách nhiệm với gia đình và xã hội.

Đảng Cộng sản Việt Nam trực tiếp lãnh đạo Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh để giáo dục, đoàn kết, tập hợp thanh niên. Trước những yêu cầu của tình hình mới, Đảng lãnh đạo Đoàn Thanh niên không ngừng đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, xây dựng Đoàn thực sự vững mạnh về tư tưởng, chính trị và tổ chức, là đội dự bị tin cậy của Đảng. Đến nay Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã trải qua 12 kỳ đại hội. Đảng lãnh đạo Đoàn thanh niên bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng kết nạp, hiện nay toàn Đoàn có gần 1,6 triệu đảng viên là đoàn viên đang sinh hoạt tại các chi đoàn, chiếm 25,39% tổng số đoàn viên cả nước và chiếm 30,76% tổng số đảng viên cả nước (hiện nay toàn Đảng có khoảng 5,2 triệu đảng viên) (Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2021). Đảng ta luôn xác định xây dựng Đoàn vững mạnh là xây dựng Đảng trước một bước, luôn quan tâm, động viên, tạo mọi điều kiện cho công tác thanh niên được phát triển. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, tổ chức Đoàn đã khẳng định được sứ mệnh là đội dự bị của Đảng, là cánh tay đắc lực của Đảng, cống hiến xuất sắc cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Bên cạnh những kết quả đạt được, sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên hiện nay vẫn gặp một số khó khăn, hạn chế.

Đảng lãnh đạo nhà nước triển khai, tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về thanh niên còn chưa mang lại kết quả rõ nét. Quá trình triển khai thực hiện còn gặp một số khó khăn, thách thức, do đó chưa tạo ra nguồn lực để hỗ trợ công tác thanh niên: “Việc khai thác các nguồn lực hỗ trợ hoạt động của Đoàn, Hội, Đội chưa đa dạng, có nơi, có lúc chưa tốt. Việc triển khai các đề án gặp nhiều khó khăn do thiếu nguồn kinh phí” (Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 107-108); “Dịch bệnh Covid-19 tạo khó khăn trong sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp, ảnh hưởng tới công tác vận động nguồn lực xã hội đầu tư và hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp”; “Các điều kiện về kinh phí, cơ sở vật chất của các cấp nhằm phục vụ cho các hoạt động giám sát, phản biện xã hội còn thiếu” (Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2023b). Một số cấp ủy đảng, lãnh đạo chính quyền còn chưa quan tâm lãnh đạo, triển khai thực hiện, giám sát kết quả thực hiện Luật Thanh niên 2020: “Một số cấp ủy đảng, lãnh đạo chính quyền còn nhận thức về vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ giám sát, phản biện xã hội việc thực hiện Luật Thanh niên 2020, chưa quan tâm bố trí cán bộ đảm bảo thực hiện nhiệm vụ... Nội dung giám sát Luật Thanh niên, Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021-2030 chưa nhiều” (Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2023b).

Trong lãnh đạo công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên còn gặp khá nhiều khó khăn, thách thức do tình hình thế giới và trong nước có nhiều diễn biến phức tạp đã tác động đến thế hệ trẻ, hình thành những xu thế mới trong thanh niên. Nhận thức, sự quan tâm của thanh niên đến các vấn đề chính trị - xã hội hiện nay vẫn còn thấp, mang tính bị động. Theo kết quả khảo sát, thanh niên chỉ tìm hiểu thông tin chính trị - xã hội khi có nhu cầu (49,3%) hoặc khi được yêu cầu (23,6%), chỉ có số ít (17,7%) thanh niên chủ động tìm hiểu, cập nhật thông tin thường xuyên; thanh niên có xu thế “nói lỏng”, “thỏa hiệp” quan điểm của mình về các giá trị đạo đức trong một số tình huống; thanh niên hiện nay ít quan tâm đến văn hóa truyền thống khi tỉ lệ đồng tình với nhận định “Giới trẻ ưa thích và chủ động tìm hiểu văn hóa nước ngoài nhưng lại ít quan tâm, hứng thú với văn hóa truyền thống” khá cao (89,9%) (Nguyễn Thị Quỳnh Hoa, 2021). Từ đó có thể thấy, nhiều khó khăn, thách thức đặt ra trong công tác giáo dục, định hướng các giá trị, chuẩn mực đạo đức cho thanh niên. Điều đó, đòi hỏi yêu cầu cần tăng cường hơn nữa sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên trong thời gian tới.

Lãnh đạo đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo để nâng cao chất lượng đội ngũ trí thức trẻ Việt Nam vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu về số lượng và chất lượng nguồn nhân lực trình độ cao. Các kết quả khảo sát đã chỉ ra, 57,9% người được hỏi cho rằng, mặc dù thanh niên Việt Nam có thể quen thuộc với công nghệ nhưng nhiều người vẫn thiếu các kỹ năng, trình độ chuyên môn kỹ thuật cần thiết để theo kịp yêu cầu từ Cách mạng công nghiệp 4.0 (Nguyễn Thị Quỳnh Hoa, 2021). Trong giai đoạn 2017-2021, tỷ lệ lao động thanh niên đã qua đào tạo chuyên môn, kỹ thuật nhìn chung còn thấp và chưa có sự gia tăng (2017: 22,5%; 2018: 23,7%; 2019: 23,1%; 2020: 23,1%; 2021: 21,9%) (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 149). Tỷ lệ thất nghiệp của thanh niên năm 2022 còn khá cao, khoảng 409.300 nghìn người, chiếm 37,6% tổng số người thất nghiệp từ 15 tuổi trở lên (Tổng cục Thống kê, 2022). Xu thế việc làm mới đang đẩy lực lượng lao động Việt Nam vào tình huống đầy thử thách khi cả người lao động và hệ thống các ngành đào tạo chưa thể trang bị đủ các kỹ năng cho xu thế chuyển đổi việc làm. Như vậy, những khó khăn từ cả nguyên nhân khách quan và chủ quan khiến công tác đào tạo nguồn nhân lực trẻ chất lượng cao còn chưa đáp ứng được yêu cầu hiện nay.

Đảng lãnh đạo đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh vẫn có lúc chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thanh niên. Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XII đã chỉ ra: “Việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Đoàn nhìn chung đã có nhiều cố gắng để phù hợp với xu hướng phát triển của thanh niên và thực tiễn xã hội, tuy nhiên vẫn còn chậm”; “Một bộ phận cán bộ Đoàn còn hạn chế về kỹ năng, nghiệp vụ, chưa nắm vững chủ trương, công tác mới; tư duy, tác phong chậm đổi mới; không gắn bó với thanh niên, không sâu sát cơ sở, làm việc thụ động, đối phó, ngại việc khó, thiếu tính sáng tạo; lười học tập lý luận chính trị; chưa thể hiện rõ vai trò thủ lĩnh của thanh niên” (Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 107). Trong thời gian tới, tình hình thế giới và trong nước có nhiều diễn biến phức tạp, thanh niên với những xu hướng, phong cách sống có nhiều nét mới, đòi hỏi Đảng lãnh đạo Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh không ngừng đổi mới, sáng tạo trong hoạt động để đồng hành, hỗ trợ, quan tâm, chăm lo vì sự phát triển của thế hệ trẻ Việt Nam.

4. Giải pháp để thực hiện tốt quan điểm lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong tình hình mới

Theo thống kê, dân số thanh niên ở nước ta năm 2021 khoảng 22,2 triệu người, chiếm 22,5% dân số cả nước (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 149). Trong 5 năm tới, thanh niên Việt Nam chủ yếu thuộc nhóm độ tuổi sinh ra trong nửa cuối thập niên 1990-2012, dự báo chiếm

gần 1/4 dân số cả nước và gần 1/3 dân số trong độ tuổi lao động. Đây là thế hệ sinh ra và lớn lên trong thời đại kỹ thuật số phát triển, với những đặc điểm về tính cách, tư duy, nhận thức, tiềm năng, xu hướng và phong cách sống có nhiều nét mới (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, 2023: 110). Thanh niên với tinh thần năng động, sáng tạo, được tiếp cận mạng Internet, công nghệ hiện đại từ rất sớm, sẽ không còn là thế hệ đi đầu xu hướng mà đã trở thành người tạo ra xu hướng, được kỳ vọng là thế hệ sẽ góp phần tạo ra sự thay đổi ở nhiều khía cạnh. Đa số thanh niên tiếp tục ý thức rõ trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc và nhân dân, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường phát triển của đất nước, thể hiện rõ lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, lối sống vì cộng đồng. Tuy nhiên, tác động của suy thoái kinh tế; xu hướng già hoá dân số nhanh; mặt trái của công nghiệp hoá, đô thị hoá, kinh tế thị trường; khoảng cách giữa kỹ năng của thanh niên và nhu cầu của thị trường lao động; tỷ lệ thất nghiệp có xu hướng gia tăng do công nghệ không ngừng phát triển; tệ nạn xã hội, xu hướng mới xuất hiện trong thanh niên... sẽ làm ảnh hưởng nhất định đến tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của thanh niên. Tình hình mới đó đòi hỏi cần phải quán triệt thực hiện tốt quan điểm lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên để giáo dục, bồi dưỡng thế hệ trẻ phát triển lành mạnh và toàn diện; có lý tưởng, đạo đức cách mạng, lối sống văn hóa; có sức khỏe, tri thức; có ý chí tự lực, tự cường với khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Căn cứ vào quan điểm lãnh đạo của Đại hội lần thứ XIII về công tác thanh niên, thực trạng Đảng lãnh đạo công tác thanh niên hiện nay và những yêu cầu của tình hình mới, tác giả đề xuất một số giải pháp để thực hiện tốt sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời gian tới như sau:

Một là, đối với tổ chức đảng, đảng viên. Cần nâng cao nhận thức của cấp ủy Đảng các cấp về vị trí, tầm quan trọng của thanh niên, công tác thanh niên. Trước những yêu cầu của tình hình mới hiện nay, cấp ủy các cấp cần nhận thức sâu sắc về tầm quan trọng của việc lãnh đạo công tác thanh niên, coi đây là nhiệm vụ trọng tâm trong hoạt động lãnh đạo. Tổ chức Đảng cần có những lãnh đạo cụ thể, sát sao đối với công tác thanh niên với quan điểm “xây dựng Đoàn chính là xây dựng Đảng trước một bước”, tránh các biểu hiện xem nhẹ vai trò của thanh niên, tổ chức Đoàn và công tác thanh niên. Trong chương trình công tác định kỳ (tháng, quý, năm, nhiệm kỳ), tổ chức Đảng cần có chương trình công tác cụ thể lãnh đạo, chỉ đạo Đoàn thanh niên; phân công cấp ủy viên phụ trách công tác thanh niên; kiểm tra việc thực hiện các chủ trương về công tác thanh niên, trong đó chú trọng công tác phát triển đảng từ đoàn viên, công tác giáo dục thanh niên về đạo đức, lý tưởng cách mạng, tự hào dân tộc, có trách nhiệm với xã hội, có khát vọng vươn lên xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Đặc biệt, trong giai đoạn hiện nay, mỗi tổ chức Đảng cần căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, đặc điểm, tình hình thanh niên cụ thể để có những chỉ đạo sát sao đối với công tác thanh niên trên cơ sở bám sát những quan điểm lãnh đạo của Đại hội lần thứ XIII. Có như vậy mới phát huy được sức mạnh, tính xung kích, sáng tạo của thanh niên mọi vùng, miền, lĩnh vực đóng góp vào sự nghiệp chung của đất nước, của dân tộc.

Cấp ủy Đảng các cấp cần quán triệt đến toàn thể các đảng viên trong tổ chức về trách nhiệm của mỗi đảng viên với công tác thanh niên. Tham gia, tiến hành công tác thanh niên là trách nhiệm của từng đảng viên, chứ không phải chỉ là nhiệm vụ của riêng cấp ủy, cấp ủy viên phụ trách công tác thanh niên hay của Đoàn thanh niên. Do đó, mỗi đảng viên cùng với thực hiện nhiệm vụ chính trị riêng của mình cần tích cực tham gia, hỗ trợ, đồng hành cùng phong trào thanh niên; tuyên truyền quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng đến thanh niên; tiên phong, gương mẫu, là tấm gương cho thanh niên noi theo; tham gia và có trách nhiệm trong bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng kết nạp.

Hai là, đối với các cơ quan quản lý nhà nước về thanh niên. Cần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thanh niên; việc thực thi Luật Thanh niên; xây dựng, tổ chức thực hiện các

chính sách phát triển thanh niên của các cơ quan quản lý nhà nước về thanh niên, bao gồm: Chính phủ, Bộ Nội vụ, các bộ, cơ quan ngang bộ, hội đồng nhân dân, ủy ban nhân dân các cấp, với một số nội dung sau:

Chính phủ tiếp tục bảo đảm cơ chế phối hợp giữa các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, chính quyền địa phương và cơ quan, tổ chức có liên quan trong việc xây dựng, thực hiện chính sách, pháp luật đối với thanh niên.

Bộ Nội vụ đề xuất việc lồng ghép chính sách, chỉ tiêu, mục tiêu phát triển thanh niên khi xây dựng chính sách, chiến lược, chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của ngành, lĩnh vực. Hướng dẫn các bộ, ngành lồng ghép chỉ tiêu thống kê về thanh niên Việt Nam vào hệ thống tiêu chí của bộ, ngành. Bộ Nội vụ cần tăng cường hướng dẫn các bộ, cơ quan ngang bộ, ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên; tổ chức tập huấn, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng cho đội ngũ cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về thanh niên.

Hội đồng nhân dân, ủy ban nhân dân các cấp: ban hành nghị quyết về phát triển thanh niên tại địa phương; tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật, chiến lược, chương trình, kế hoạch phát triển thanh niên tại địa phương; lồng ghép các chỉ tiêu, mục tiêu phát triển thanh niên khi xây dựng chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương hàng năm và từng giai đoạn.

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc tổ chức triển khai thực hiện chính sách, pháp luật về thanh niên của các cơ quan nhà nước. Qua công tác kiểm tra, giám sát sẽ kịp thời phát huy yếu tố tích cực, phòng ngừa, ngăn chặn, xử lý sai phạm và những hạn chế trong quá trình tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về thanh niên. Đồng thời, cần phát huy vai trò của các cơ quan nhà nước trong đề xuất, sửa đổi, bổ sung chính sách, pháp luật về thanh niên phù hợp với tình hình thực tiễn.

Ba là, đối với tổ chức Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. Đảng cần quan tâm lãnh đạo xây dựng tổ chức Đoàn và đội ngũ cán bộ Đoàn các cấp đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng trong tình hình mới. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là tổ chức đoàn kết, tập hợp thanh niên để bồi dưỡng, giáo dục, định hướng cho thanh niên hành động đúng theo quan điểm, chủ trương lãnh đạo của Đảng. Xây dựng Đoàn vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước. Do đó, cấp ủy các cấp cần quan tâm kịp thời kiện toàn tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ Đoàn. Xây dựng, củng cố đội ngũ cán bộ Đoàn có phẩm chất, đạo đức, năng lực, kỹ năng, thực sự là “Thủ lĩnh của thanh niên” để có khả năng lan tỏa, truyền lửa cho hoạt động của phong trào thanh niên. Quan tâm công tác quy hoạch từ nguồn cán bộ Đoàn, bố trí công tác cho cán bộ Đoàn khi đến tuổi trưởng thành để tạo động lực cho cán bộ cống hiến, cũng như thu hút được nhân tài vào các vị trí cán bộ Đoàn.

Lãnh đạo tổ chức Đoàn tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức hoạt động trên cơ sở tận dụng ưu thế tích cực của Internet, mạng xã hội, các nền tảng số; tiếp cận, nghiên cứu các hiện tượng văn hóa, trào lưu mới trong thanh niên để có những định hướng và phong trào cho phù hợp với quan điểm lãnh đạo của Đại hội XIII. Phát huy vai trò của tổ chức Đoàn trong giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống; khơi dậy lòng yêu nước, tinh thần tự tôn dân tộc, giá trị văn hóa Việt Nam, lòng nhiệt huyết của tuổi trẻ để thanh niên thi đua lập nhiều thành tích, góp phần thực hiện mục tiêu xây dựng đất nước phát triển nhanh, bền vững.

5. Kết luận

Đảng ta luôn đặt niềm tin sâu sắc vào thế hệ trẻ, khẳng định vai trò làm chủ và tiềm năng to lớn của thanh niên trong công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế. Với vai trò là “đội dự bị tin cậy của Đảng”, thanh niên luôn được Đảng đặc biệt quan tâm và tạo mọi điều kiện để phát triển toàn diện, lành mạnh. Sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên trong thời gian qua đạt được nhiều kết quả nổi bật. Tuy nhiên, trong thời gian tới, tình hình thế giới và trong nước có nhiều diễn biến

phức tạp, khó lường; thanh niên thế hệ mới có nhiều sự thay đổi cả tư duy và lựa chọn hành động, đòi hỏi các tổ chức Đảng, cơ quan nhà nước và tổ chức Đoàn cần tiếp tục bám sát vào quan điểm lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên tại Đại hội lần thứ XIII để triển khai thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ phát triển thanh niên Việt Nam. Qua đó, sẽ góp phần hình thành thế hệ thanh niên Việt Nam có sức khỏe, văn hóa, kiến thức khoa học, công nghệ, kỹ năng sống, ý chí lập thân, lập nghiệp với khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc, xứng đáng với kỳ vọng của Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta đối với thế hệ trẻ.

Tài liệu tham khảo

- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2018). *Văn kiện Đảng toàn tập*, t.67. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.1, 2. Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật.
- Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. (2023). *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh lần thứ XII (2022-2027)*. Nxb. Thanh niên.
- Nguyễn Thị Quỳnh Hoa. (2021). *Nghiên cứu những xu thế mới của thanh niên Việt Nam trong giai đoạn hiện nay*. Báo cáo tổng hợp đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, ĐT.KXĐT.N.21-06 (Trung ương Đoàn TNCS HCM).
- Tổng cục Thống kê. (2022). *Thông cáo báo chí tình hình lao động việc làm Quý IV và năm 2022*. <https://www.gso.gov.vn/tin-tuc-thong-ke/2023/01/thong-cao-bao-chi-tinh-hinh-lao-dong-viec-lam-quy-iv-va-nam-2022/>
- Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. (2021). *Báo cáo số 487-BC/TWĐTN-BTC ngày 05/11/2021 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về thực trạng và giải pháp phát triển đảng viên là đoàn viên thanh niên trong tình hình mới*. Hà Nội.
- Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. (2022a). *Báo cáo số 648-BC/TWĐTN-BTG ngày 09/11/2022 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 06/8/2008 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về “Xây dựng đội ngũ trí thức trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”*. Hà Nội.
- Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. (2022b). *Báo cáo số 527-BC/TWĐTN-VP ngày 25/01/2022 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về tổng kết công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2021*. Hà Nội.
- Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. (2023a). *Báo cáo số 16-BC/TWĐTN-VP ngày 19/01/2023 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về tổng kết công tác đoàn và phong trào thanh thiếu nhi năm 2022*. Hà Nội.
- Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. (2023b). *Báo cáo số 28-BC/TWĐTN-VPUBTN ngày 07/3/2023 của Ban Bí thư Trung ương Đoàn về tổ chức triển khai thực hiện Luật thanh niên năm 2020*. Hà Nội.